

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 274/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., A., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Galanta sp. zn. 13 Er 748/2008 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 807/2008 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 832/2008 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 11/2009 z 28. marca 2012, sp. zn. 20 Er 181/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 228/2009 z 22. marca 2012, sp. zn. 23 Er 802/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 951/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 949/2009 z 28. marca 2012, sp. zn. 23 Er 948/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 1024/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 1082/2009 z 28. marca 2008, sp. zn. 20 Er 112/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 675/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 535/2010 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 676/2010 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 1282/2010 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 63/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 80/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 141/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 139/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 183/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 527/2011 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 243/2010 zo 7. júna

2012, sp. zn. 13 Er 344/2010 z 23. marca 2012, sp. zn. 8 Er 628/2012 zo 14. mája 2012, sp. zn. 8 Er 629/2012 zo 14. mája 2012, sp. zn. 8 Er 718/2012 z 28. mája 2012, sp. zn. 5 Er 447/2003 zo 4. mája 2012, sp. zn. 23 Er 390/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 387/2010 z 23. marca 2012 a sp. zn. 23 Er 889/2009 z 26. marca 2012 a im predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 9800/2013 až sp. zn. Rvp 9832/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 9800/2012.

2. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 23. januára 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 dohovoru uzneseniami Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 13 Er 748/2008 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 807/2008 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 832/2008 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 11/2009 z 28. marca 2012, sp. zn. 20 Er 181/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 228/2009 z 22. marca 2012, sp. zn. 23 Er 802/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 951/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 949/2009 z 28. marca 2012, sp. zn. 23 Er 948/2009 z 26. marca 2012,

sp. zn. 23 Er 1024/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 1082/2009 z 28. marca 2008, sp. zn. 20 Er 112/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 675/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 535/2010 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 676/2010 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 1282/2010 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 63/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 80/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 141/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 139/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 183/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 527/2011 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 243/2010 zo 7. júna 2012, sp. zn. 13 Er 344/2010 z 23. marca 2012, sp. zn. 8 Er 628/2012 zo 14. mája 2012, sp. zn. 8 Er 629/2012 zo 14. mája 2012, sp. zn. 8 Er 718/2012 z 28. mája 2012, sp. zn. 5 Er 447/2003 zo 4. mája 2012, sp. zn. 23 Er 390/2010 z 26. marca 2012 a sp. zn. 23 Er 387/2010 z 23. marca 2012, sp. zn. 23 Er 889/2009 z 26. marca 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“) a im predchádzajúcim postupom.

Z obsahu sťažností vyplýva, že v označených exekučných konaniach sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení oprávnenej z exekúcií, pričom vo všetkých prípadoch okresný súd poveril vykonaním exekúcií súdneho exekútora JUDr. R. K. (ďalej aj „súdny exekútor“). Sťažovateľkou napadnutými rozhodnutiami okresný súd rozhodol o vylúčení povereného súdneho exekútora z vykonávania označených exekučných konaní z dôvodu jeho možnej zaujatosti, pretože súdny exekútor pred výkonom exekučnej činnosti bol v minulosti zamestnancom sťažovateľky ako oprávnenej z exekúcií, pričom okresný súd tak rozhodol argumentačne sa odvolávajúc na rozhodnutie ústavného súdu č. k. III. ÚS 322/2010-37 z 13. apríla 2011.

Sťažnosťami podanými ústavnému súdu sťažovateľka vo všetkých 33 prípadoch namieta porušenie predovšetkým svojho základného práva a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že v prvom rade okresný súd rozhodol o vylúčení povereného súdneho exekútora bez akéhokoľvek návrhu účastníkov konania, ale tak učinil ex offo, na čo podľa sťažovateľky okresný súd nemal oprávnenie. Sťažovateľka tiež poukázala na skutočnosť, že okresný súd svoje napádané rozhodnutia založil výlučne na rozhodnutí ústavného súdu, ktoré sa týkalo inej exekučnej veci (odlišnej od napádaných exekučných konaní, pozn.), a tiež toto rozhodnutie

ústavného súdu bolo vydané bez tohto, aby sa sťažovateľka mohla v konaní pred ústavným súdom k nemu vyjadriť, a napokon okresný súd ani neumožnil sťažovateľke vyjadriť sa k nemu pred vydaním napádaných exekučných rozhodní. Podľa sťažovateľky sú tak napádané exekučné rozhodnutia okresného súdu neodôvodnené a arbitrárne. V nadväznosti na uvedené tak mali byť podľa sťažovateľky porušené aj jej „majetkové“ práva, resp. práva na ochranu vlastníctva, pretože uvedeným postupom okresného súdu bola sťažovateľke podľa jej tvrdení odňatá možnosť domáhať sa svojho majetku (rozumej vymáhaných pohľadávok) prostredníctvom ňou zvoleného súdneho exekútora, ktorého si vybrala z dôvodu svojej dôvery v jeho činnosť. Napokon podľa sťažovateľky mala byť v dôsledku uvedených rozhodnutí okresného súdu znevýhodnená ako oprávnená z exekúcií proti povinným z týchto exekúcií.

Sťažovateľka v sťažnostiach zhodne okrem iného tiež uviedla:

«... Napadnuté uznesenie Okresného súdu Galanta veľmi významnou mierou ovplyvnilo faktické a právne postavenie sťažovateľa... Je tomu tak preto, že všeobecný súd:

a) bez toho aby upovedomil sťažovateľa o Náleze ústavného súdu zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III ÚS 322/2010-37;

b) bez toho aby vykonal akékoľvek dokazovanie v otázke subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti súdneho exekútora vo veci alebo v pomere k účastníkom exekučného konania;

c) bez toho aby existovali akékoľvek racionálne pochybnosti o legálnom a legitímnom postupe súdneho exekútora v exekúcii;

d) bez toho aby existovali oprávnené obavy sťažovateľa alebo povinného o legálny priebeh exekúcie;

e) bez toho aby umožnil sťažovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k otázke zaujatosti a to aj na podklade konkrétnych dôkazov a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn.: III ÚS 322/2010; rozhodol s konečnou platnosťou (podľa ust. § 30 ods.10 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu všeobecného súdu o námietke zaujatosti exekútora nemožno podať opravný prostriedok) o právnom postavení sťažovateľa...

Sťažovateľ tvrdí, že postupom Okresného súdu Galanta... ako aj napadnutým uznesením tohto súdu, došlo... k porušeniu zásady „rovnosti zbraní“, zásady kontradiktórnosti súdneho konania, práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a práva na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy...

Okresný súd Galanta neaplikoval na zistený skutkový stav relevantnú právnu normu, ktorou bolo ust. § 30 Exekučného poriadku, osobitne jeho odseky 5 a 6 a bez existencie racionálnych obáv o legálny a legitímny priebeh exekúcie, bez posúdenia splnenia formálnych (napr. počítanie zákonnej päť dňovej lehoty danej k uplatneniu námietky zaujatosti) a materiálnych podmienok námietky zaujatosti (napr. opis relevantných dôvodov zaujatosti ktoré dovoľujú pochybovať o riadnom priebehu exekučného konania) a bez uskutočnenia testu objektívnej a subjektívnej stránky zaujatosti súdneho exekútora, uspokojujúc sa len s polemickým názorom ústavného súdu, ktorý bol vyjadrený v Náleze zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III ÚS 322/2010-37, s konečnou platnosťou rozhodol. Okresný súd Galanta vydal rozhodnutie bez aplikácie relevantnej právnej normy a bez vykonania dokazovania, čím porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu.

Osobitne upozorňujeme, že k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces došlo aj preto, že porušovateľ neposkytol sťažovateľovi ochranu v zákonom predpokladanej kvalite. Porušovateľ rozhodol o vylúčení bez existencie návrhu (námietky zaujatosti formulovanej zo strany oprávneného alebo povinného). Podľa ust. §30 Exekučného poriadku však konať o zaujatosti súdneho exekútora možno len na návrh účastníka konania. V danom prípade návrh nebol podaný!...

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vôbec nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybné k tomu, že súdny exekútor je zaujatý voči sťažovateľovi – obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Sťažovateľ tvrdí, že ak by aj určité úvahy boli obsahom odôvodnenia uznesenia, nie je možné na nich prihliadať ako na také, ktoré majú vyvolať právne účinky vylúčenia súdneho exekútora z výkonu exekúcie. Sťažovateľ v súvislosti s týmto argumentom odkazuje na svoju argumentáciu obsiahnutú v článku IV. tejto sťažnosti. Právna úprava výberu exekútora neumožňuje exekučnému súdu vylúčiť súdneho exekútora z vykonávania exekúcie pre pomer k oprávnenému! Oprávnený si legálne vyberá exekútora (§ 38 a § 39 Exekučného poriadku), pričom nikdy nejde o náhodný výber, ale výber založený na pomere oprávneného k exekútorovi, pretože

oprávnený je vedený pri výbere vnútornými úvahami o spoľahlivosti, dôvere a lojálnom prístupe ...

Sťažovateľ namieta, že nemal možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie súdu o jeho právnom postavení. Sťažovateľ nemal možnosť ovplyvniť prípravu obsahu rozhodnutia všeobecného súdu, pritom však dané rozhodnutie výrazným spôsobom ovplyvnilo jeho právne postavenie. Postup, ktorý zvolil všeobecný súd, navyše dával povinnému dodatočnú príležitosť, aby bez existencie akýchkoľvek obáv z reakcie sťažovateľa, došlo k mareniu exekúcie a to aj vylúčením sťažovateľa z jej výkonu...

Právny názor ústavného súdu na ktorom výhradne založil všeobecný súd svoj výrok o vylúčení súdneho exekútora z výkonu exekúcie nie je z právneho hľadiska udržateľný a nemôže byť výlučným podkladom pre rozhodnutie...

Všeobecný súd svojím rozhodnutím, ktoré bolo vydané v konaní vedenom bez dodržania zásad spravodlivého súdneho procesu, obmedzil majetkové práva sťažovateľa takým spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s článkom č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článkom č. 1 Protokolu č. 1. Napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu došlo k reálnemu ohrozeniu majetku sťažovateľa existujúceho v podobe pohľadávky a jej príslušenstva a taktiež došlo k zníženiu majetku sťažovateľa o majetok vynaložený na výkon exekúcie zvoleným súdnym exekútorom... Sťažovateľ, aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Sťažovateľ však bol, a to najmä vzhľadom k faktu, že všeobecný súd rozhodoval o jeho práve na výkon súdneho rozhodnutia zvoleným exekútorom a toto rozhodnutie výrazne ovplyvnilo jeho právne postavenie, účastníkom konania rovnako ako povinný. Z okolností daného prípadu nemožno vyšpecifikovať také skutočnosti, ktoré by mohli objektívne a rozumne ospravedlniť takúto odlišnú zaobchádzanie. Odlišné zaobchádzanie so sťažovateľom nemožno ospravedlniť jeho iným postavením (postavením oprávneného), pretože takýto dôvod je priamo Ústavou SR a Dohovorom špecifikovaný ako dôvod zakázaného odlišného zaobchádzania.»

Vzhľadom na uvedené tvrdenia sa sťažovateľka v sťažnostiach podaných ústavnému súdu domáha, aby ústavný súd po ich prijatí na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že

postupom okresného súdu v každom zo sťažovateľkou napádaných exekučných konaní bolo porušené jej základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, jej základné právo a právo na ochranu vlastníctva zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, a napokon, že došlo aj k porušeniu všeobecného zákazu diskriminácie zaručeného v čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru. V dôsledku uvedeného sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd zrušil ňou označené rozhodnutia okresného súdu o vylúčení súdneho exekútora z označených exekučných konaní, aby okresnému súdu zakázal pokračovať v diskriminácii sťažovateľky, aby sťažovateľke priznal primerané finančné zadostučinenie v každom jednotlivom prípade po 1 000 € a aby jej priznal úhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Aj keď zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, tak odvolávajúc sa na ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde možno aj v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane citované ustanovenie § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9800/2012 až sp. zn. Rvp 9832/2012 a z ich obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú

súvislosť a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd aplikujúc citované právne normy tak, že predmetné sťažnosti spojil do jedného spoločného konania, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažností je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označených práv zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom uzneseniami okresného súdu sp. zn. 13 Er 748/2008 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 807/2008 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 832/2008 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 11/2009 z 28. marca 2012, sp. zn. 20 Er 181/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 228/2009 z 22. marca 2012, sp. zn. 23 Er 802/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 951/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 949/2009 z 28. marca 2012, sp. zn. 23 Er 948/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 1024/2009 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 1082/2009 z 28. marca 2008,

sp. zn. 20 Er 112/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 675/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 535/2010 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 676/2010 z 28. marca 2012, sp. zn. 13 Er 1282/2010 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 63/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 80/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 141/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 139/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 183/2011 z 26. marca 2012, sp. zn. 13 Er 527/2011 z 29. marca 2012, sp. zn. 13 Er 243/2010 zo 7. júna 2012, sp. zn. 13 Er 344/2010 z 23. marca 2012, sp. zn. 8 Er 628/2012 zo 14. mája 2012, sp. zn. 8 Er 629/2012 zo 14. mája 2012, sp. zn. 8 Er 718/2012 z 28. mája 2012, sp. zn. 5 Er 447/2003 zo 4. mája 2012, sp. zn. 23 Er 390/2010 z 26. marca 2012, sp. zn. 23 Er 387/2010 z 23. marca 2012 a sp. zn. 23 Er 889/2009 z 26. marca 2012 a im predchádzajúcim postupom, k porušeniu ktorých malo dôjsť tým, že okresný súd rozhodol o vylúčení povereného súdneho exekútora bez vznesenia námietky zaujatosti účastníkmi exekučného konania, ako aj bez vykonania akéhokoľvek dokazovania, a tiež bez toho, aby okresný súd umožnil sťažovateľke vyjadriť sa k vylúčeniu ňou zvoleného súdneho exekútora, pričom podľa sťažovateľky okresný súd rozhodol iba odvolaním sa, resp. „... *uspokojujúc sa len s polemickým názorom ústavného súdu, ktorý bol vyjadrený v Náleze zo dňa 13. 04. 2011, sp. zn.: III ÚS 322/2010-37...*“, takže v konečnom dôsledku okresný súd podľa sťažovateľky napadnuté rozhodnutia založil na nesprávnom skutkovom zistení, pričom vec aj nesprávne právne posúdil, resp. túto neposúdil podľa relevantnej právnej normy, keď ho z vykonávania exekúcií vylúčil. Sťažovateľka svoju argumentáciu podporila aj tvrdením, že okresný súd v napadnutých rozhodnutiach neprihliadol na stabilizovanú rozhodovaciu prax všeobecných súdov (pozri sťažovateľkou označené rozhodnutia) vo veci námietok zaujatosti vznesených povinnými proti osobe súdneho exekútora (JUDr. R. K.) v iných exekučných konaniach, v rámci ktorej ako súdny exekútor pre svoj bývalý pracovný pomer u oprávnenej z exekúcie (u sťažovateľky), nebol z vykonávania exekúcie vylúčený, pričom okresný súd svoj odklon od tejto rozhodovacej praxe podľa sťažovateľky nijako neodôvodnil.

1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý súdny proces

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 35/2010, III. ÚS 86/2010, III. ÚS 329/2010, III. ÚS 322/2010 a pod.) všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania.

Vzhľadom na uvedené v súvislosti s námietkou sťažovateľky, podľa ktorej v napádaných exekučných konaniach okresný súd nemohol rozhodovať o vylúčení súdneho exekútora bez návrhu účastníka exekučného konania, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd v priebehu celého exekučného konania, ktoré sa v súlade s § 36 ods. 1 Exekučného poriadku začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie, je povinný ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania, ku ktorým nepochybne patrí aj zabezpečenie nestrannosti súdneho exekútora v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku. Postup okresného súdu v napadnutých konaniach, ktorým tento vylúčil súdneho exekútora z vykonávania exekúcií bez existencie návrhu zo strany účastníkov exekučného konania, preto nemožno z ústavného hľadiska spochybňovať.

Okrem toho ústavný súd dáva do pozornosti, že z § 30 ods. 3 Exekučného poriadku priamo vyplýva povinnosť súdneho exekútora oznámiť súdu skutočnosť, pre ktoré sa cíti byť zaujatý a pre ktoré je vylúčený z vykonávania exekúcie, pričom táto jeho povinnosť vzniká v okamihu, ako sa o takýchto okolnostiach dozvedel alebo mohol dozvedieť. Podľa zistení ústavného súdu v súvislosti s inými exekučnými konaniami súdny exekútor (JUDr. R. K.) v iných exekučných konaniach vykonávaných v prospech sťažovateľky ako oprávnenej z exekúcie sám oznamoval skutočnosť, pre ktoré „*by potenciálne mohol byť vylúčený z vykonávania exekúcie*“, pričom za takúto okolnosť sám exekútor považoval svoj niekdajší pracovný pomer u sťažovateľky. Keďže tento dôvod zaujatosti bol dôvodom na vylúčenie povereného súdneho exekútora aj v sťažovateľkou napádaných exekučných konaniach, bolo podľa názoru ústavného súdu namieste – dokonca aj v týchto prípadoch – požadovať od sťažovateľkou vybratého súdneho exekútora uplatnenie § 30 ods. 3

Exekučného poriadku, ktorý si však v týchto napádaných prípadoch túto svoju zákonnú povinnosť nesplnil, takže aj vzhľadom na to postup okresného súdu, ktorý ex offio vylúčil súdneho exekútora z vykonávaní exekúcií, je ústavne udržateľný.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky týkajúce nevykonania dokazovania, resp. potreby jeho rozsahu vo vzťahu k preukázaniu zaujatosti súdneho exekútora alebo jej dôvodov (t. j. či za takýto dôvod možno považovať niekdajší pracovný pomer exekútora u oprávnenej z exekúcie, pozn.), ústavný súd poukazuje na § 30 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, ktorá je predmetom exekúcie, k účastníkom exekučného konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Ak okresný súd s poukazom na citované ustanovenie Exekučného poriadku považoval niekdajší pracovný pomer medzi sťažovateľkou ako oprávnenu z exekúcie a súdnym exekútorom za vzťah takej povahy a intenzity, ktorý by bol schopný nielen u účastníkov konania, ale aj objektívne vyvolať podozrenie, resp. objektívnu pochybnosť o nezaujatosti súdneho exekútora, a z tohto dôvodu ho z vykonávania exekúcie vylúčil, nemožno tento záver vzhliadať za taký, ktorý by odporoval účelu a zmyslu tohto ustanovenia.

Inými slovami, ústavný súd podotýka, že vylúčenie súdneho exekútora z výkonu exekúcie nemusí byť založené na skutočne preukázanej zaujatosti, ale prichádza do úvahy už aj vtedy, ak je možné mať dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti. Tak ako na jednej strane síce otázka zaujatosti nemôže vychádzať iba zo subjektívnych nepodložených pochybností osôb zúčastnených na konaní (účastníkov konania), ale musí vychádzať z právneho rozboru objektívnych skutočností, ktoré sú podkladom týchto pochybností, na strane druhej otázka zaujatosti vzhľadom na jej objektívnu aj subjektívnu stránku nemôže byť nikdy zodpovedaná, resp. preukázaná naisto, resp. bez výhrad.

Keďže súčasťou základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, do rámca ktorého exekučné konanie nepochybne patrí, je aj záruka

nezávislosti a nestrannosti súdneho exekútora pri jeho postupe, súdny exekútor v záujme zachovania tejto záruky je v prípade preukázania objektívnych pochybností o jeho nezaujatosti vylúčením svojej osoby z exekúcie povinný strpieť.

Rozhodnutia okresného súdu o vylúčení súdneho exekútora z exekúcií z dôvodu objektívnej pochybnosti o jeho nezaujatosti z dôvodu jeho niekdajšieho pracovného pomeru u sťažovateľky (oprávnenej z exekúcie) sa javí ako udržateľné aj v kontexte s ustanovením § 4 Exekučného poriadku, podľa ktorého je činnosť exekútora nezlučiteľná s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, podnikaním a pod., toľž ak sa v takomto pomere hoci aj v minulosti súdny exekútor nachádzal v interakcii s účastníkom exekučného konania. Preto podľa názoru ústavného súdu závery okresného súdu o vylúčení súdneho exekútora z vykonávaní exekúcií z uvedených dôvodov nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené, keďže nie sú popretím účelu, podstaty a zmyslu aplikovaných právnych noriem.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že okresný súd svoje rozhodnutia odôvodnil iba odvolaním sa na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 322/2010-37 z 13. apríla 2011 týkajúceho sa vylúčenia súdneho exekútora (JUDr. R. K.) v inej exekučnej veci, a to napriek tomu, že tento nález pre jeho rozhodnutie v danej exekučnej veci nebol nijako právne záväzný, ústavný súd podotýka, že vzhľadom na už uvedené dôvody napadnuté rozhodnutia okresného súdu z hľadiska požiadaviek základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie na jeho riadne odôvodnenie plne obstoja, a to aj bez podporného poukazu na označený nález ústavného súdu.

Vzhľadom na to, že označený nález ústavného súdu nebol pre rozhodnutia okresného súdu o vylúčení súdneho exekútora z exekúcií právne záväznou, a tým podstatnou právnou skutočnosťou, tak ani okolnosť, že sťažovateľka sa k tomuto nálezu nemala možnosť vyjadriť, nezakladá porušenie jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného ústavou, ako ani práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného dohovorom vrátane základného práva na rovnosť v konaní, ktoré je inak ich súčasťou.

Napokon v súvislosti s argumentáciou sťažovateľky, že k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie došlo aj tým, že okresný súd sa v sťažnosťou napádaných uzneseniach odchyľil od stabilizovanej súdnej praxe, pokiaľ ide o aplikáciu § 30 ods. 1 Exekučného poriadku, ústavný súd v prvom rade podotýka, že predmetom konania pred ústavným súdom boli sťažovateľkou označené exekučné rozhodnutia okresného súdu (pozri už uvedené, pozn.). Skutočnosť, že okresný súd, resp. iné okresné súdy pri rozhodovaní o námietkach zaujatosti odôvodnených niekdajším pracovným pomerom medzi sťažovateľkou a súdnym exekútorom v iných ako ústavným súdom preskúmaných veciach zaujali odlišné právne stanovisko, a teda súdneho exekútora na ich základe z exekúcie nevytlúčili, pričom tieto iné rozhodnutia neboli predmetom prieskumu ústavného súdu, ešte nemá za následok automaticky predpoklad o ústavnosti záverov vyslovených v týchto iných veciach, takže takéto rozhodnutia v iných exekučných veciach nie sú tak pre okresný súd, ako ani pre ústavný súd právne záväzné.

Okrem tohto ústavný súd podotýka, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05).

Z ústavnej kompetencie súdov interpretovať a aplikovať zákony vyplýva aj ich oprávnenie dopĺňať a rozvíjať existujúcu judikatúru týkajúcu sa relevantných právnych otázok v prerokovaných veciach. Prípadný odklon súdu od existujúcej skoršej judikatúry – súdnej praxe v konkrétnom prípade by mohol predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bol dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokovávanej veci. Nemožno však namietat' proti tomu, aby judikatúra súdov v konkrétnych prípadoch upresňovala a dopĺňala objasňovanie obsahu a zmyslu zákona vrátane prispôsobovania aplikačnej praxe novým okolnostiam za podmienky, že ich zohľadnenie možno rozumne zhrnúť pod zákonné znaky

právnej normy aplikovanej na konkrétny prípad (III. ÚS 346/05, III. ÚS 284/05, IV. ÚS 267/05).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Uvedené závery boli podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosti sťažovateľky v tejto časti už po ich predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnené (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu práva na ochranu vlastníctva

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, že dôsledkom napadnutých rozhodnutí okresného súdu o vylúčení súdneho exekútora z vykonávania napádaných exekúcií jej bol, resp. je odopretý nárok na vymoženie svojich exekučnými titulmi priznaných pohľadávok voči povinným z exekúcií, ústavný súd podotýka, že vzhľadom na možnosť danú Exekučným poriadkom sťažovateľke ako oprávnenej z exekúcií zvoliť si nového exekútora v exekučných konaniach, ktoré napokon neboli ani zastavené, nemožno v ňou tvrdených skutočnostiach vzhliadať porušenie jej základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie a v tej spojitosti ani základného práva a práva pokojne užívať svoj majetok.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosti sťažovateľky aj v tejto časti odmietol pre ich zjavnú neopodstatnenosť.

3. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru

Keďže sťažovateľka namietala porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru v spojení s čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ktorých porušenie ústavný súd nezistil (pozri už uvedené), nemohlo v nadväznosti na nich dôjsť ani k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri ich predbežnom prorokovaní ako zjavne neopodstatnené odmietol.

Vzhľadom na to, že sťažnosti boli odmietnuté ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutých rozhodnutí okresného súdu a o priznaní finančného zadosťučinenia a trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobôd sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažností, ktorými sa sťažovateľka domáhala ich priznania, už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013